

Gedragprotocol pcbs De Librije

De Librije staat voor een veilige leer-/leefomgeving.

Er heerst rust en orde op school en de afspraken zijn voor iedereen duidelijk.

Wij willen een school zijn waar iedere leerling zich sociaal aanvaard voelt en zich kan ontwikkelen in een sfeer van veiligheid, acceptatie, erkenning en wederzijds respect en vertrouwen. (zie in de schoolgids: onderwijskundig beleid)

Het gedragsprotocol geeft ons richtlijnen om eenduidigheid te krijgen in het omgaan met elkaar op de Librije. Hierbij gaan we uit van een oplossingsgerichte werkwijze die gericht is op een positieve houding, van positief gedrag van *alle* partijen, d.w.z. van de leerkrachten, de leerlingen en de ouders.

Bij dit gedragsprotocol gaan wij uit van 4 basiswaarden:

- Veiligheid
- Respect
- Verantwoordelijkheid
- Vertrouwen

Op school wordt op een positieve en preventieve manier aandacht geschonken aan deze 4 waarden:

Op schoolniveau:

- Aan het begin van het jaar komen de gedragsregels op schoolniveau (en klassenniveau) aan de orde.
- Er is vooral in het begin van het schooljaar, veel aandacht voor positieve groepsvorming. Er wordt stelselmatig gewerkt aan een positief groepsklimaat. Hulpmiddelen zijn bijvoorbeeld: klassenmanagement, coöperatief leren en groene spelen
- Tijdens de oudergesprekken wordt altijd gevraagd naar het welbevinden van het kind.
- De sociaal emotionele ontwikkeling van alle kinderen wordt vastgelegd en gevolgd met behulp van "Zien!". (=Sociaal Emotioneel Volgstelsel)
- Er wordt minimaal 1x per jaar een sociogram van de groep gemaakt.
- Tijdens de groepsbesprekingen worden voorgaande gegevens besproken en eventueel teruggekoppeld naar het team.
- Er wordt gebruik gemaakt van de methode "Kinderen en hun sociale talenten" waarbij a.d.h.v. gevarieerde opdrachten goed gedrag geoefend wordt en in groep 7 wordt een "WIBO" cursus aangeboden. In groep 8 vindt een korte opfriscursus plaats.
- Aan het einde van het cursusjaar vindt er standaard een evaluatie plaats van de praktische invulling van het gedragsprotocol. Op basis daarvan wordt gekeken naar aanscherping voor het komend jaar.

Op groepsniveau:

- In elke groep wordt gewerkt aan een klimaat waarin kinderen elkaar leren waarderen en respecteren. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van werkvormen als "het zonnetje van de week" of "rondje positief".
- Ga niet door mijn STOP! (Methode Posicom)
- STOP = STOP , schoolbreed gebruiken.
 - stap 1: je vraagt te stoppen en geeft aan dat je het niet leuk vindt
 - stap 2: je zegt stop en laat zien dat het je boos maakt
 - stap 3: je zegt boos stop en gaat naar de leerkracht.
- Andere werkvormen tot bewustmaking van goed gedrag en gevoelens bij de medeleerlingen zijn b.v. het kringgesprek en dramalessen.
- Er is in de pauzes voldoende toezicht(3) op het plein
- De leerkrachten stellen zich toegankelijk, gemakkelijk aanspreekbaar op en hebben vooreerst een goed luisterend oor.
- In de groepen(5), 6, 7 en 8 wordt gewerkt met het "uitstelschrift".

Voor het oplossen van problemen tussen leerlingen onderling wordt het 'uitstelschrift' gebruikt. Hierin kunnen de leerlingen vervelende ervaringen opschrijven. Dit schrift ligt in de klas en elke leerling uit de klas kan daarin schrijven (ook leuke dingen worden overigens in het schrift genoteerd). Iedere week wordt besproken wat er is opgeschreven.

Het is op geen enkele school reëel, dat iedereen zich altijd aan de regels houdt.

Een ruzie, een misverstand, een kleine misrekening, een vergissing, een plagerijtje, ze komen op elke school, dus ook op De Librije met regelmaat voor.

In veel van dergelijke gevallen kunnen de kinderen zelfstandig tot een oplossing komen. In andere gevallen is de assistentie van de leerkracht gewenst dan wel nodig. Met een gesprekje of een waarschuwing worden in de regel de meeste problemen al snel opgelost. Het kan echter voorkomen dat een probleem hardnekkiger of ernstiger is. Dan is meer gerichte aandacht noodzakelijk.

Het is daarom gewenst, dat het voor alle partijen inzichtelijk is wat onder onaanvaardbaar en antisociaal gedrag wordt verstaan en welke stappen worden genomen om tot gedragsverbetering te komen.

Pesten valt onder onaanvaardbaar en antisociaal gedrag.

De te nemen stappen zijn daarom niet anders.

ONAAANVAARDBAAR EN ANTISOCIAAL GEDRAG

Op de Librije is het gewoon om elkaars gevoelens en opvattingen te respecteren en zullen we elkaar niet beledigen of kwetsen.

Concreet zien wij het volgende gedrag als onaanvaardbaar of als antisociaal:

- pesten
- bedreiging
- lichamelijk en/of verbaal geweld
- agressie
- discriminatie
- ongewenste intimiteiten
- stelen
- vernieling
- vloeken

- arrogantie
- aanhoudend storend gedrag tijdens het werk

Alle partijen hebben een verantwoordelijkheid voor het bevorderen en handhaven van een goede sfeer op school. Daarom wordt van iedereen verwacht zich aan de volgende regels te houden:

- Een ieder heeft het recht en de plicht onaanvaardbaar en antisociaal gedrag te melden bij de groepsleerkracht.
- Alle leerkrachten verplichten zich tot het serieus nemen van klachten en het nemen van stappen (zie stappenplan) die tot een oplossing kunnen leiden.
- Ouders en kinderen vragen we eerlijke informatie te geven en om tot een goede oplossing te komen
- Een ieder dient te waken over de grenzen van zijn eigen bevoegdheden: het is niet toegestaan, dat ouders of derden op school komen om eigenhandig problemen op te lossen.

PESTEN

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische- en/of fysieke mishandeling door een kind of een groep kinderen van 1 kind, dat niet of onvoldoende in staat is zichzelf te verdedigen.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar (dus zijn we extra alert in de groepen 6, 7 en 8), maar ook door jongere kinderen wordt gepest.

Herkenbaar gedrag van een pestend kind:

- "Ik weet van niets"- gedrag
- Brutaal, grote mond
- Zelf buiten schot blijven, meelopers zoeken
- Aanzien verwerven
- Iemand buiten sluiten
- Briefjes doorgeven
- Bezittingen afpakken
- Opmerkingen ten koste van een ander maken
- Op een neutrale plek iemand opwachten
- Het toezicht ontwijken

Herkenbaar gedrag van een slachtoffer:

- In zich zelf keren
- Niet kunnen slapen
- Niet naar school willen
- Een omweg nemen
- Buikpijn
- Huilerig/ verdrietig/ gefrustreerd/ boos
- Onherkenbaar gedrag vertonen
- Zelf een pestend kind worden

Pestgedrag moet gestopt worden; meld het bij de leerkracht.

Dit vraagt om actie van de leerkracht. Wij gaan zoveel mogelijk uit van oplossingsgericht werken. <http://www.solution-focused.nl/>

Als leerkrachten pestgedrag signaleren of daar een melding van krijgen, gaat het stappenplan bij onaanvaardbaar en antisociaal gedrag in werking.

STAPPENPLAN BIJ ONAANVAARDBAAR EN ANTISOCIAAL GEDRAG

1. Melding of signalering – De leerkracht neemt de melding serieus:

- De leerkracht onderzoekt d.m.v. een individueel gesprek met de dader, het eventuele slachtoffer en getuigen wat er is gebeurd. Wanneer duidelijk is dat er vervolg acties nodig zijn, wordt dat genoteerd in Parnassys.
- De leerkracht heeft de rol van mediator.
- De leerkracht betreft de groep erbij en probeert zo vanuit een oplossingsgerichte benadering tot een oplossing te komen.

2. Bewustmaking - De leerkracht gaat systematisch te werk:

- Bespreking in de groep (het kringgesprek wordt hierbij zoveel mogelijk effectief gebruikt om de kinderen bewust te maken van de gevoelens van de medeleerlingen) en de dader laten ontdekken dat de klasgenoten het gedrag afkeuren.
- De leerkracht spreekt met alle partijen af, dat het ongewenste gedrag stopt en/of geeft een opdracht die daartoe kan bijdragen. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van Kidskills.
- De leerkracht maakt een afspraak voor een vervolgesprek na 1 week en noteert dit
- De leerkracht observeert dagelijks de dader, het eventuele slachtoffer en de groep waartoe beiden behoren
- De leerkracht schakelt, waar nodig, collega's in
- De leerkracht evalueert na één week met alle betrokkenen en legt hierbij nadruk op positieve gedragingen (wat ging goed ; waardoor lukte het) en deelt complimentjes uit. Maak zo nodig opnieuw afspraken en noteer die weer.
- Is na 2 weken het gedrag niet verbeterd, dan worden, de groep, de ouders van de dader/veroorzaker en van het eventuele slachtoffer/benadeelde op de hoogte gebracht
- Bij verbetering neemt de frequentie van de gesprekken af en kan de zaak worden afgerond

3. Het onaanvaardbare gedrag houdt aan:

- Op school worden in ieder geval de IB-er en/of de directeur op de hoogte gebracht en indien gewenst, wordt er een klassenavond gehouden.
- De ouders van alle partijen worden op de hoogte gebracht en gevraagd de problemen op een oplossingsgerichte manier aandacht te geven.
(actiepunten: folder / flyer voor ouders met aanwijzingen / suggesties)
- Met de ouders (van de pester en de gepeste) wordt een volgend gesprek gepland. Van deze gesprekken moet verslag worden gemaakt en voor akkoord worden getekend door de gesprekspartners. De verslagen worden in het dossier/ Parnassys bewaard.
- Omdat het onaanvaardbare gedrag aanhoudt, bieden wij de dader / veroorzaker een coaching traject aan buiten de groep, waarbij een route wordt uitgezet om te komen tot aanvaardbaar gedrag. Frequentie wekelijks, zo nodig vaker.
- De gesprekken met het slachtoffer/benadeelde verlopen in de richting van het leren voorkomen van dergelijke situaties. Het gepeste kind gedragsondersteuning

en/ of handvaten geven. We formeren een kleine groep leerlingen rondom het slachtoffer en via coaching en / of sova training bieden we hulp.

- Bij verbetering neemt de frequentie van de gesprekken en / of coaching af en kan de zaak worden afgerond. De ouders worden van de afronding op de hoogte gesteld

4. Acties, als blijkt dat de stappen 1 t/m 3 onvoldoende resultaat hebben:

- De IB-er geeft de leerkracht ondersteuning bij de nu te volgen procedure.
- Gesprekken met de ouders worden structureel, tenminste om de 2 weken gevoerd.
- Deskundige hulp wordt ingeschakeld, bijv. schoolmaatschappelijk werk.
- Bij verbetering neemt de frequentie van de gesprekken en / of coaching af en de zaak kan worden afgerond. De ouders worden van de afronding op de hoogte gesteld.

5. Als alle middelen zijn aangewend en het blijkt dat er geen gedragsverbetering is, start de procedure time – out, schorsing en/of verwijdering

(zie schoolplan 2.15 toelating en verwijdering)

Het kan zijn dat op een later tijdstip de dader opnieuw terugvalt in het onaanvaardbare gedrag. De leerkracht zal dan het stappenplan opnieuw hanteren. Stap 2 kan dan worden overgeslagen.

WAT KUNNEN WIJ ER AAN DOEN

OP SCHOOL:

Werken met het gedragsprotocol, zowel preventief als corrigerend (stappenplan)

Tips voor de leerkracht

- *Bouw een goed contact op met de gepeste.*
- *Bevestig de gepeste in wat hij goed doet.*
- *Ga na of een ander kind in de klas, met een hoge sociale rangorde (populair), en communicatief begaafd, de gepeste tijdelijk wil ondersteunen (helper).*
- *Neem de sociale interacties met het kind door, bijvoorbeeld: " je reageerde zo op....Wat gebeurde er daarna en was je daar tevreden mee?" Als een kind niet tevreden was met de reactie van een ander, dan kun je vragen: "Hoe had je het anders kunnen doen?" Laat de gepeste dit verhaal vertellen alsof het een film is waarnaar je samen kijkt. Verderop in hst. 9 van deze reader wordt stapsgewijs verteld hoe u deze vorm van hulp geven kunt verlenen*
- *Help de gepeste; zie hst. 7 en 9 en eventueel 10.(Reader Posicom)*

THUIS:

Ouders van gepeste kinderen:

Tips voor ouders

Laat uw kind blijken, dat u blij bent, dat hij / zij geboren is. Ga eens rustig met het kind het fotoalbum bekijken en laat merken hoe blij u met hem of haar bent.

- Ga na hoe uw kind sociaal functioneert op school en hoe dat vroeger was.
- Ga na wanneer het pesten begonnen is op school.
- Ga na wie wel pest, en wie niet pest.
- Vraag aan de groepsleerkracht hoe volgens hem / haar het pesten komt.
- Vraag wat school aan het pesten gaat doen. Gun de leerkracht even de tijd hierover na te denken en maak goede afspraken.
- Na een week moet u al iets merken, dat er iets aan pesten wordt gedaan; dat daarmee op school een start gemaakt is. Als u dat merkt, geeft u dan een positief signaal af richting de leerkracht, want dat werkt stimulerend om de ingeslagen weg te vervolgen. Indien u geen veranderingen bemerkt, geef dat dan ook aan, en vraag wat het plan van aanpak is om het pesten snel te doen stoppen.
- Gaat het pesten na twee weken nog door en merkt u geen verbetering, maak dan gerust een afspraak met de directeur of vertrouwenspersoon (zie schoolgids) en bespreek uw punten. Het is handig om een afsprakenlijst te maken en deze ook aan de gesprekspartners te overhandigen.
- Bespreek 's avonds met uw kind wat er allemaal goed ging. Als uw kind benoemt wat er fout ging mag hij dat natuurlijk zeggen, maar vraag daarna toch weer wat er goed ging.
- Benader het kind positief, geef complimenten waar het kan.
- Ga na of uw kind alleen op school gepest wordt of ook elders. Als het ook elders is door andere kinderen, overweeg dan een sociale vaardigheidstraining. De schoolarts of de huisarts kan u hierover informatie geven.

Tips voor het gepeste kind

- Besef, dat ieder mens belangrijk is, jij dus ook.
- Vertel aan je ouders dat je gepest wordt, of aan een oom, tante, enz, maar praat erover.

- Je kunt ook de kindertelefoon bellen: 0800 - 0432.
- Als je op school gepest wordt, ga dan praten met een leerkracht, die jij vertrouwt en waarvan jij denkt, dat die jou kan helpen. Op sommige scholen voor voortgezet onderwijs zijn kinderen / studenten opgeleid om je verhaal aan te horen en daar wat mee te doen.
- Als je gepest blijft worden, ga dan dan aankarten (of je ouders) bij de groepsleerkracht of bij de directeur.
- Leg een dagboek aan. Hierdoor schrijf je de ellende een beetje van je af, en je kunt bij andere mensen aantonen wanneer wat waar gebeurde.
- Ga na wat je leuk vindt op deze school en schrijf dat ook op.
- Als je ook buiten de school gepest wordt, door leerlingen van je eigen school, meld dat ook op school. Als je merkt, dat je op meer plekken door verschillende mensen gepest wordt, is het misschien zinvol om een speciale training te gaan volgen, om te oefenen hoe je kunt handelen in dit soort situaties. Je huisarts (die geheimhouding heeft) kan je wellicht aan adressen helpen.

Het pestende kind:

Tips voor ouders en leerkracht

1. Bouw een goed contact op met de pester.
2. Bevestig de pester in wat hij goed doet.
3. Laat de pester ervaren dat je hem als mens mag, en dat je de gepeste ook mag.
4. Maak de pester duidelijk, dat het gedrag pesten leidt tot ernstige problemen en dat je dat op zich jammer vindt, omdat je hem als mens aardig vindt.
5. Ga samen met de pester na, waarvoor hij pest. In de reader van Posicom wordt beschreven hoe u een gesprek kunt voeren met een pester.
6. Maak de ouders van de pester duidelijk, dat pesten niet wordt geaccepteerd, ondanks het feit dat hun kind best aardig is.
7. Maak duidelijke afspraken met de pester, inzake pestgedrag. Beloon goed sociaal gedrag, en bestraf pestgedrag en bespreek dit gedrag, en vraag hoe het anders kan; zie hst. 7 en 10. (Reader Posicom)
8. Accepteer nooit lichamelijk geweld! Geef daarvoor straf en leer het kind nieuw gedrag aan, bijvoorbeeld problemen oplossen via de stopmethode. Hierdoor heeft de pester geen enkel excuus meer om geweld te gebruiken en leert hij anders omgaan met het oplossen van problemen. Tevens is het zinvol de ouders van een pester zeer duidelijk te maken, dat geen enkele vorm van geweld door de beugel kan. De leerkracht mag m.i. eisen van de ouders, dat zij hun kind dat goed duidelijk maken; zie hst. 7.2.(Reader Posicom)
9. Help de pester via de groepsaanpak; zie hst. 7.3.(Reader Posicom)

Tips voor het kind

Vraag jezelf eens heel eerlijk af waarom je pest en lees dan pas verder.....

Sommige kinderen pesten andere kinderen, omdat ze vroeger zelf gepest zijn en willen voorkomen, dat ze weer gepest gaan worden. Het is logisch, dat je niet meer gepest wilt worden, maar het pesten van andere kinderen lost het probleem van een gebrek aan zelfvertrouwen niet op. Leer om meer vertrouwen te krijgen in jezelf.

Andere kinderen pesten, omdat ze het thuis of op school niet leuk hebben. Omdat ze zelf niet lekker in hun vel zitten gaan ze andere kinderen pesten. Echter pesten lost je problemen op school of thuis niet op. Uiteindelijk wordt het alleen maar erger. Ga er eens over praten met iemand die je vertrouwt en die jij ook verstandig vindt. Het gaat erom, dat jij je ook prettig voelt. Bellen met de kindertelefoon is een goed begin. Tel.: 0800-0432.

Weer andere kinderen pesten, omdat ze de baas willen zijn en denken met pesten populair te worden. Hoe meer en langer je pest, hoe meer men een hekel aan je krijgt. Misschien is dat jammer, omdat je wellicht toch best aardig bent. Laat het anderen dan ook merken, dat je aardig bent.

Wat je kunt doen om met pesten te stoppen en om populair te blijven of zelfs te worden.

- Beslis gewoon voor jezelf: ik stop vandaag met pesten.
- Loop naar diegene(n) die je vaak gepest hebt en zeg gewoon: "**Vanaf vandaag pest ik je niet meer!** Doeil!" En loop dan gerust stoer weg, want dan ben je ook echt stoer en geniet er maar van!
- Als iemand nog wat wantrouwig kijkt is dat niet gek natuurlijk. Men vertrouwt je nog niet helemaal, want dit verwachten ze niet van jou, dat je stopt met pesten.
- Maar ga gerust nog een stapje verder. Als iemand je aankijkt zeg je "hoi" of iets dergelijks, of je geeft een knikje, of je grijnst even vrolijk naar diegene.
- Je moet dit wel even volhouden hoor, maar na een maand zullen de anderen begrijpen, dat je een leuk en aardig figuur bent geworden. Je zult er vrienden bij krijgen en je oude vrienden moeten misschien nog even aan je wennen.
- Het kan best zijn, dat je oude vrienden nog willen, dat je gaat pesten, maar maak hen maar met de nodige humor duidelijk dat je daarmee bent gestopt.
- Je hoeft natuurlijk niet direct vrienden te worden met diegene die je vroeger pestte, maar als je niet pest ben je al hartstikke goed bezig.

Over het algemeen:

- *Neem het gepeste kind en zijn/haar ouders serieus.*
- *Stimuleer uw kind om op een goede manier met alle betrokkenen om te gaan.*
- *Geef uw kind altijd complimenten bij goed gedrag.*
- *Corrigeer uw kind bij ongewenst/ antisociaal gedrag*
- *Geef altijd zelf het goede voorbeeld, waak voor discriminerende of arrogante meningsvorming.*
- *Leer uw kind voor zichzelf op te komen, zonder daarbij geweld te gebruiken.*
- *Leer uw kind voor anderen op te komen, zonder daarbij geweld te gebruiken.*

Verder verwijzen wij naar hoofdstuk 6.4 van de Reader Posicom m.b.t. 6.4. Pester en gepeste tot en met 6.12 . Ouders van kinderen die pesten

Deze reader is aanwezig op de volgende netwerkllocatie:

<\\gijis\leerkrachten\IB\SE-Oplossingsgericht-werken>

Hier staat ook de lijst met voorbeeldvragen voor gesprekken met kinderen, en het gedragsprotocol.